

COMCOL, Collecting and collections in the times of war or political and social change

Celje 3-6.12.2014

Sloveniassa sijaitsevan Celjen kaupungin maantieteellinen sijainti oli erinomainen yhteiskunnallisten ja sosiaalisten muutosten vaikutuksia museoiden kokoelmatyölle pohtivalle konferenssille. Celjen pikkukaupunki on vuosituhansien saatossa ollut monen eri vallanpitäjän alla ja sen museotoiminnassa näkyvät vaikuttavalla tavalla historian kerrostumat Rooman valtakunnanajalta aina aikamme lähihistoriaan. Ensimmäinen ja toinen maailmansota oli vahvasti läsnä niin konferenssin teemoissa, Celjen kaupunginmuseossa ja Huda Jaman kaivosmuseossa.

Leontine Meijer van Mensch on COMCOLIN vetovoimainen puheenjohtaja, joka erinomaisessa alustuksessaan tiivistä konferenssin teemat yhteen. Museoiden tulee olla sosiaalisesti merkityksellisiä instituutioita ja niiden on toimittava yhteistyössä kumppanien kanssa. Kokoelmatyön tärkein valinta on kokoelman profilointi ja näkemys siitä, kuinka se reflektoi aikaansa. Oikea tieto ja kontekstualisointi on erityisen tärkeä asia jokaisen kokoelmaobjektin osalta, sillä niiden kautta voidaan kertoa kerääjästä ja kokoelmasta olennaisia seikkoja. Yhteistyö yleisöjen ja muiden museoiden kanssa antaa mahdollisuuden parantaa ja korjata kokoelmiin liittyviä tietoja. Osin museoiden kokoelmatyö on laajentunut ja rikastunut heterotypioden maailmasta uudelleenajatteluun, joista amatöörien museot ovat mielenkiintoisia esimerkkejä. Kerääminen muuttuu ja saa uudenlaisia muotoja ja muuttuu aikaisempaa avoimemmaksi.

Eryyksen mielenkiintoista paikan sijainnin vuoksi oli se kuinka entisen Jugoslavian historiaa pohdittiin useasta näkökulmasta omassa sosialismin reflektioita tarkastelevassa paneelissa. Kiinnitin huomioita siihen, että paneelin puhujat olivat vai Serbiasta ja Sloveniasta. Ehkä alueen tiukka taloudellinen tilanne on sellainen, että laajempi osallistuminen ympäröivistä valtioista ei ollut mahdollista.

Kuulimme myös useammassa puheenvuorossa mielenkiintoisia esimerkkejä siitä, kuinka erilaisia museoita on uudelleen kontekstualisoitu sosiaalisten ja yhteiskunnallisten muutosten myötä. Yhtenä esimerkkinä tästä Alankomaiden alkujaan kolonialistinen Tropen museum. Mielenkiintoisia ja punnittuja kriittisiä filosofisia näkemyksiä kulttuuriperintötyöhön esitti Ljubljanan yliopiston professori Rajko Mursic. Kulttuuriperinnön kriittinen testi on hänen mukaansa se stimuloiko se yleisöä vai onko se asetettu yleisön yläpuolelle. Kulttuuriperintöalan toimijoiden on oltava avoimia ja tietoisia poliittisten, ekonomisten, esteettisten, ideologisten ja kasvatuksellisten näkemysten osalta, jotka voivat kukin olla hyvin problemaattisia. Myös muita kriittisiä keskustelunavauksia esitettiin museoiden roolista talouden ja kulttuuriteollisuuden rattaiden osana.

Konferenssin koskettavimman ja mieleenpainuvimman esityksen piti In-Kyung Chang Koreansta. Hänen esittelemänsä yksityinen museo on keskittynyt II Maailmansodan aikaiseen Japanin armeijan harjoittaman seksiorjuuden tuomiseen päivänvaloon. Kyseisessä museossa missio on vapauttaa seksiorjuuden uhrin häpeästä. Museotyö voi olla eheyttä ja selviytymistä tukevaa toimintaa. Museoon tarinansa ja kasvonsa antaneet uhrin toivovat, että historiaa avoimesti esittämällä estetään se, että hirmutyöt eivät toteutuisi uudelleen.

Kaikkiaan konferenssi oli hyvin intensiivinen ja kokemus ja toimi kuin paras museokokemus konsanaan. Se lisäsi ymmärrystä kulttuuriperinnön esittämiseen, herätti uusia ajatuksia ja kosketti tunteita. Kiitän ICOM suomen komiteaa saamastani matkastipendistä.

Susanna Säskilahti/amanuenssi/Kansallisgalleria